

Mr. A. van Dijk, commissaris van de Koning provincie Noord-Holland
Provinciehuis Noord-Holland
Dreef 3, Postbus 123
2000MD Haarlem

Beemster, 13 november 2025

Betreft: Reactie 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte heer,

Hierbij onze reactie inzake de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. We lazen de documenten te weten de 'Heritage Impact Assessment' Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster, het 'PlanMER', het 'Alternativedocument' en de 'Beschouwing Ruimtelijke Kwaliteit'. Deze komen alle voor in de 'Integrale Effectenanalyse'. Alle notities zijn gedateerd op 3 oktober 2025.

We vinden het als Beemster organisaties zeer onwenselijk om een of twee 380 kV mastenrijen door het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster en Werelderfgoed Stelling van Amsterdam te laten lopen. De kernwaarden worden hierdoor onherstelbaar aangetast.

Informatie over onze organisaties

1. *De stichting Beemster Vanzelfsprekend* geeft als burgerbeweging deskundige advies aan politiek en bestuur over Beemster zaken en inwoners waaronder de woon- en leefomgeving en instandhouding van werelderfgoederen Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam.¹
2. *Het Historisch Genootschap Beemster* is gericht op de historie in het algemeen en de historie van de Beemster in het bijzonder. Het HGB beheert daarvoor het Beemster Museum, het Betje Wolff museum, het Beemster erfgoed en andere historische aspecten in de Beemster.

Relatie programma VAWOZ en 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Zoals (opnieuw) blijkt uit de 'Integrale Effectenanalyse', hangt de 380 kV Netuitbreiding sterk samen met het programma VAWOZ en de tien voorgestelde aanlandlocaties van wind op zee in Noord-Holland. Indien er een aanlanding komt in de Kop van Noord-Holland is er volgens TenneT een tweede 380 kV mastenrij door Noord-Holland nodig waarbij er drie mogelijkheden voor verbinding naar de 380kV lijn Oostaan-

¹ De stichting Beemster Vanzelfsprekend leverde eerder zienswijzen in op de concept-NRD programma-VAWOZ-2031-2040 en ook uitgebreid op de concept-NRD 380 kV Netuitbreiding NH Noord.

Beverwijk worden genoemd (donkerblauwe, groene of gele corridor; de laatste loopt door de Beemster). Indien niet wordt aangeland in de Kop van Noord-Holland, komt er één 380 kV-mastenrij. Mogelijk wordt pas in 2026 of later besloten over de aanlandingen en mastenrijen.

Voor eventuele aanlandingen in de Kop van Noord-Holland, Egmond, Castricum en het Noordzeekanaalgebied is er de noodzaak van een converterstations van 5,5 hectare (los van een 20 ha groot en 40 meter hoge elektrolyse stations voor het maken waterstof die ook veel water vereisen). Indien aangeland zou worden in Egmond en Castricum, loopt de landroute van de kabel door de Beemster naar een nieuw converterstation in de Wormer.

DOCUMENT 'HERITAGE IMPACT ASSESSMENT'

Kernkwaliteiten Droogmakerij de Beemster

Het document 'Heritage Impact Assessment' belicht de criteria van de UNESCO Uitzonderlijke Universele Waarde en de authenticiteit en integriteit van het werelderfgoed Droogmakerij de Beemster met verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) waarin de kernkwaliteiten worden beschreven²:

1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg zeventiende-eeuwse (landschaps)architectonische geheel van de droogmakerij De Beemster, bestaande uit:
 - a. het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en rechthoekige percelen;
 - b. de ringdijk en ringvaart (continuïteit en een eenheid in vormgeving);
 - c. het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen;
 - d. de bebouwing langs de wegen;
 - e. de relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting;
 - f. de monumentale en typerende (stolp) boerderijen en restanten van buitens;
 - g. de oude 19e -eeuwse gemalen en molengangen;
 - h. de structuur en het karakter van het (beschermde) dorpsgezicht van Middenbeemster;
2. De grote openheid;
3. Voor zover het werelderfgoed de Beemster samenvalt met het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitgewerkte universele waarde van het werelderfgoed De stelling van Amsterdam tevens van toepassing op werelderfgoed de Beemster.

Het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster is verankerd in de Nederlandse wet- en regelgeving. In de Omgevingsverordening Noord-Holland en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 van de provincie Noord-Holland worden de kernkwaliteiten van het ook beschreven met als doel om deze in stand te houden. Bescherming en beheer van het Werelderfgoed Beemster is een gedeelde

² Zie ook de bijlagen

verantwoordelijkheid van de nationale overheid, de provincie Noord-Holland, de gemeente Purmerend en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Kernkwaliteiten Werelderfgoed Stelling van Amsterdam (Hollandse Waterlinie)

In het document 'HIA' worden de criteria van de UNESCO OUV van dit werelderfgoed ook beschreven. Ook hier wordt gerefereerd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingsverordening Noord-Holland en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 van de provincie Noord-Holland. In de Beemster zijn er vier forten die behoren tot de stelling van Amsterdam.

Conclusie Heritage Impact Assessment

De tracés geel, rood en verbindingsstuk paars 4 doorkruisen de Droogmakerij de Beemster. Dat heeft voor een enkele en dubbele mastenrij een sterk en grote negatieve impact op de visuele integriteit en authenticiteit van de kernkwaliteiten van de Droogmakerij de Beemster. De impact kan voorkomen worden door een tracé buiten de Droogmakerij te kiezen. Landelijk inpassing of mitigerende maatregelen (zoals minimaliseren, herstellen, reduceren) zijn niet mogelijk.

Tracés en stationslocatie zijn gezamenlijk nodig voor realisatie van het voornemen. Aansluiting op stationslocaties ZW1 of ZW2, maar ook ZW3 en ZW4 leiden logischerwijs tot een keuze van de donkerblauwe of groene tracés.

SAMENVATTING PLAN-MILIEU EFFECT RAPPORTAGE (MER)

Het onderstaande betreft één mastenrij. Voor twee mastenrijen zijn de effecten veel groter, ook door het grotere ruimtebeslag en de magneetzones.³

Bij het rode en gele tracé is er bij een grote kans op draadslachtoffers onder vogels die onder het beschermingsregime van Natura 2000 vallen, en onder broed- en wintervogels, beide met significant negatieve gevolgen. Er zijn sterk negatieve effecten op beschermde soorten. Er zijn sterk negatieve afgeleide effecten door verandering in grondwater dat kan leiden tot verdroging, bodemdaling of verzilting. Het gele tracé kruist met 4,6 ha houtopstanden en het rode tracé met 13,6 ha houtopstanden die gekapt moeten worden. Voor beide tracés geldt dat ze kruisen met verschillende archeologische rijksmonumenten en vindplaatsen. Het rode tracé kruist met 197 gevoelige gebouwen binnen de magneetveldzone. Afhankelijk van de corridor of twee mastenrijen zijn dat er 626 voor het gele tracé en

³ De magneetveldzone vanuit de hartlijn van één Moldaumast is 65 meter aan weerszijden = 130 meter. Bij twee mastenrijen is de magneetveldzone 200 meter. In de magneetveldzone mogen geen 'gevoelige gebouwen' staan waar mensen dagelijks verblijven. Gebouwen waar kinderen verblijven zoals kinderdagverblijven, scholen en crèches zijn een 'gevoelig gebouw'.

707 voor het rode tracé. Er zijn bij het rode tracé ook 446 geluidgevoelige gebouwen binnen 150 m van het tracé (transformatoren, spoelen en andere installaties zorgen voor constant zoemend geluid) en kruising met een 6,1 km stiltegebied, overlap met 5,6 ha recreatie- en 59 woonfuncties met negatieve effecten op de luchtkwaliteit.

Lokale milieueffecten: Voor het gele en rode tracé zijn er sterk negatieve effecten op habitatsoorten, broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten. Er zijn sterk negatieve effecten op de kernkwaliteiten van de kruising met het UNESCO-Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster (rood 9 km, geel 10,7 km) en UNESCO-Werelderfgoed Hollandse Waterlinies (rood 5 km, geel 3 km, beide met grotere bufferzones). Het gele tracé verstoort de rechte Beemster. De rode en gele tracés kruisen zones met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voor het rode tracé zijn er sterk negatieve effecten op een NNN-gebied, sterk negatieve effecten op Rode lijst-soorten, kruising van een beschermingszone A van een waterkering langer dan 400 m met kans op overstroming en een verstoring van aardkundige waarden. Het rode tracé kruist een ondergrondse buisleiding van de Gasunie.

Conclusie MER

De beoordeling van het rode en gele tracé zijn sterk negatief. Opnieuw wordt gesteld dat impact voorkomen kan worden door een tracé buiten de Droogmakerij te kiezen. De enige mitigatie die ervoor zorgt dat de negatieve effecten niet optreden is het ondergronds brengen van de 380 kV-verbinding bij het kruisen van werelderfgoed. Dit kan verregaande gevolgen hebben voor de netstabiliteit van het elektriciteitsnetwerk, vanwege de storingsgevoeligheid van ondergrondse 380 kV-kabels.

SAMENVATTING INTEGRALE EFFECENANALYSE

De vijf thema's van deze analyse betreffen: techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu (MER). Zie hierboven voor de MER.

Het onderstaande betreft één mastenrij. Voor twee mastenrijen zijn de milieueffecten en technische aspecten veel groter.

Het technisch profiel van het gele tracé heeft 43 knelpunten met een neutraal risicoprofiel. Wel is er een onrealistisch en hoog risicoprofiel door kruising met de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding en ondergrondse leidingen, en een onrealistisch en hoog risicoprofiel door ligging binnen veiligheidscontour van een windmolen en kruisingen met ondergrondse leidingen.

Het technisch profiel van het rode tracé heeft 82 knelpunten en een hoog risicoprofiel. Er is een zeer hoog risicoprofiel door kruising van de A7. Het is verboden masten in het klaverblad van de weg te plaatsen. Hierdoor is een overspanning van 550 m nodig in plaats van 400 m. Er is een hoog risicoprofiel

door kruisingen met de A7 en ondergrondse leidingen. Er is een hoog risicoprofiel door kruisingen met de A7, primaire waterkeringen en ondergrondse leidingen. Daarnaast is er hoekverdraaiing. Er is hoog risicoprofiel door kruising met de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding en een waterweg.

Aandachtspunten voor de omgeving voor het gele en rode tracé zijn het landschap, de natuur, erfgoed en cultuurhistorie, water en bodem, leefomgeving, ruimtelijke ontwikkelingen en recreatie.

De kosten zijn weinig onderscheidend tussen de verschillende tracés. De kosten zijn hoger bij twee mastenrijen.

Inschatting risico op vergunbaarheid en/of maakbaarheid

Uit tabel 4.2 op bladzijde 68 blijkt dat voor het gele en rode tracé een rood gekleurd groot risico geldt voor vergunbaarheid en maakbaarheid evenals voor verbindingstuk traject P4. Ondergrondse aanleg is belemmerend voor de hierboven genoemde risicoprofielen waaronder kruising met gasleidingen.

ONZE CONCLUSIE

Als belanghebbende inhoudelijke organisaties in de Beemster concluderen we op basis van het hierboven genoemde dat het zeer ongewenst is en er zeer grote risico's zijn voor het milieu en de omgeving van het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster. Daarbij zijn er grote technische problemen en blijken er voor het gele en rode tracé grote risico's te zijn wat betreft vergunbaarheid en maakbaarheid. We spreken ons ook zeer uit tegen de 380 kV mastenrijen door de Beemster, daarvoor zijn het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster en Werelderfgoed Stelling van Amsterdam te waardevol en te kostbaar.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van stichting Beemster Vanzelfsprekend,

Dr. Nils Duits, secretaris

Rolf Oosterbaan, voorzitter

Namens het bestuur van het Historisch Genootschap Beemster,

Arie Reijm, voorzitter

Paul Pieters, penningmeester

BIJLAGE 1 CRITERIA UNESCO WERELDERFGOED DROOGMAKERIJ BEEMSTER

- I. Het erfgoed vertegenwoordigt een meesterwerk van het menselijk creatief vernuft;
- II. Het erfgoed vertoont een belangrijke uitwisseling van menselijke waarden gedurende een bepaalde periode of binnen een cultureel gebied in de wereld – voor ontwikkelingen in architectuur of technologie, monumentale kunsten, stadsontwerp of landschapsinrichting;
- III. Het erfgoed is een uitzonderlijk voorbeeld van een type gebouw, een architectonisch of technologisch geheel, of een landschap, dat (een) belangrijke fase(s) van de menselijke geschiedenis weergeeft.
- IV. De creatie van de Beemster markeert een grote stap voorwaarts in de relatie tussen mens en water, in een cruciale periode van sociale en economische ontwikkeling

Integriteit: ‘Sinds de drooglegging in 1612 is de Beemsterpolder een onafhankelijke geografische en administratieve eenheid. De polder wordt nog altijd omgeven door een ononderbroken dijk. De polder heeft zijn rasterpatroon en rationele ontwerp behouden, in het bijzonder het patroon van wegen met bomen erlangs. Ook het grondplan voor de waterlopen en ringvaart met de ringdijk, de afmetingen van de percelen, de locatie en stijl van boerderijen en de historische structuur van de dorpen is typerend voor de Beemsterpolder. De snelweg A7 is verwerkt in het raster van de Beemster aangezien hij is aangelegd parallel aan de Purmerenderweg, die deel uitmaakt van het oorspronkelijke strikt lineaire wegenraster. Het landschap is door de eeuwen heen niet onveranderd gebleven. Het waterbeheer is in de loop van de tijd veranderd. Eind negentiende eeuw werden drie stoomgemalen gebouwd ter vervanging van de circa veertig windmolens die ten tijde van de aanleg waren neergezet.’

Authenticiteit: ‘Sinds de aanleg zijn er geen essentiële veranderingen geweest in het intellectuele en architectonische concept dat ten grondslag ligt aan de planologische structuur van de Beemsterpolder. De belangrijkste ontwerpkenmerken, die betrekking hebben op de afmetingen en indeling van de percelen, zijn intact gebleven. Hiertoe behoren het patroon van waterwegen en wegen met bomenrijen, een ringdijk en ringvaart, de historische structuur van de dorpen en de lintbebouwing van boerderijen langs de wegen. De karakteristieke weidsheid en openheid van het landschap zijn bijna overal te herkennen. De polder wordt nog altijd gebruikt voor landbouw.’

Bescherming en beheer: De conservatie van de polder is een gedeelde verantwoordelijkheid van de nationale, provinciale en gemeentelijke overheden en het Waterschap. De nationale overheid is verantwoordelijk voor de bescherming van monumenten en beschermd gebieden, en het geregeld beschikbaar stellen van fondsen voor onderhoud aan monumenten. De kern van het historische dorp Middenbeemster is in 1985 aangewezen als een beschermd dorpsgezicht. Veel andere historische boerderijen en huizen horen bij de 89 monumenten die beschermd worden door de overheid.

BIJLAGE 2 UITWERKING UNESCO KERNKWALITEITEN DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

Kernkwaliteit 1: Kenmerkend ruimtelijke opbouw met een helder grid

Laanbeplanting, vierkant gridpatroon van percelen en erfindeling, wegen en waterlopen.

Het geometrische gridpatroon van wegen en waterlopen en de rechthoekige percelen van de droogmakerij zijn duidelijk herkenbaar in het huidige landschap. Het gridpatroon is gebaseerd op een wiskundige landverdeling in lijn met ordeningsprincipes uit de klassieke en Renaissance periode, de Gulden Snede van Leonardo Da Vinci. Een aantal grote stukken grond van 180 x 900 m vormen het basis formaat perceel. Vijf van deze percelen samen maakt een grotere module van 900 x 900 m. Vervolgens maken vier 900 x 900 m blokken weer een groter vierkant. De wegen en waterwegen lopen van oost naar west en noord naar zuid als een grid over de percelen heen.

De rechtlijnigheid wordt bij planvorming, zoals de uitbreiding van het dorp Middenbeemster, ook aangehouden. De rationele vierkante verkaveling van de percelen van de Beemsterpolder staat in contrast met de natuurlijke omlijning van het oorspronkelijke meer de Beemster.

De laanbeplanting langs de wegen van de geometrische hoofdstructuur is typerend binnen de droogmakerij en behoort tot de kernkwaliteiten van de Beemster. De bomenlanen creëren een zeker mate van beslotenheid, elk vierkant perceel wordt omsloten door vier wegen met bomen aan weerszijde. De Beemster was uniek vanwege de innovatieve wijze waarop 7.208 hectare land werd drooggelegd. Na de succesvolle drooglegging in 1612 werd de Beemster als inspiratiebron benut. In navolging van de Beemster zijn in Nederland veel binnenmeren ingepolderd, de Schermer, de Purmer en de Wijde Wormer kennen ook een vergelijkbaar vierkant verkavelingspatroon.

Het geometrische gridpatroon van de Beemster komt terug in de erfindeling van boeren, het wordt bij nieuwe ontwikkelingen als uitgangspunt genomen. Het geometrische grid creëert zichtlijnen langs de assen van de wegen. Overdwars is het zicht beperkt vanwege de bomenlanen.

De vierkante blokpercelen zijn open en worden omsloten door de bomenlanen vandaar dat de beleving van de Beemster polder een afwisselend beeld van open en beslotenheid geeft.

Kernkwaliteit 2: Openheid en watersysteem

Droogmakerij voormalige veenafwatering, grote openheid, Beemsterringvaart, gemalen, sporen van molengangen.

De grote openheid en het watersysteem van Droogmakerij de Beemster is uniek. De Beemster is drooggemaakt met poldermolens. Door een molengang, de plaatsing van enkele molens trapsgewijs achter elkaar, werd het water tot in de ringvaart gepompt. Zo ontstond een nieuw open landschap met het typerende grid van afwateringsvaarten en wegen. Hoewel de molens zijn verdwenen zijn er nog wel

sporen zichtbaar in het landschap van enkele molengangen. De afwateringssloten zijn wel nog aanwezig en vormen evenals de wegen een vierkant grid.

De poldermolens zijn aan het einde van de 19^e eeuw vervangen door stoomgemalen en inmiddels wordt de Beemster drooggehouden door elektrische gemalen. De huidige elektrische gemalen, gemaal Wouter Sluis in de Westdijk en gemaal Jacobus Bouman in de Oostdijk, zijn de twee 'overgebleven' gemalen die per jaar ongeveer 25 miljoen m³ water uit de Beemster weg pompen in de Beemsterringvaart. De Beemsterringvaart, de omdijking, en de aanwezige laanbeplanting, vormen samen het contour van de Beemsterpolder. Deze natuurlijke omlijning ligt verhoogd in het omliggende landschap.

Kernkwaliteit 3: Bebouwing als ruimtelijke drager

Dorpsstructuren, (stolp)boerderijen, huizen, buitenhuizen.

De historische dorpsstructuren in de Beemster zijn nog herkenbaar. De kruisdorpen Middenbeemster en Noordbeemster, en het lintdorp Westbeemster zijn duidelijk aanwezig in het landschap. De voormalige lint structuur van Zuidoostbeemster is ook als zodanig nog herkenbaar.

Met uitzondering van de uitbreiding van het dorp Middenbeemster is de bebouwing van de percelen beperkt gebleven. Zo blijft het grid aan wegen duidelijk herkenbaar. De huizen grenzen aan de wegen en achter deze enkele rij bebouwing strekt het open land zich uit tot aan de volgende weg met laan beplanting. Er ontstaat een open plek in een licht besloten en afgebakend gebied. De stolpboerderijen zijn typerend voor het gebied. Het type boerderij, gebouwd tussen 1600-1640, is herkenbaar aan het hoge dak van de schuur dat eindigend in een piramidevorm. De geometrische opzet van de boerderij is in lijn met de geometrie van de Beemster polder. De locaties en stijl van de stolpboerderijen zijn veelal ongewijzigd. De buitenplaatsen die in de Beemsterpolder hebben gestaan zijn in de 18^e en 19^e eeuw veelal gesloopt en vervangen door boerderijen. Vooralnog is bekend dat de Mariënhoeve en landhuis Rustenhove beide aan de Volgerweg de enig overgebleven (en reeds verbouwde) buitenplaatsen in de Beemster zijn. Sommige stolpboerderijen en andere latere bebouwing staan op locaties of fundamenteën van voormalige buitenplaatsen.